ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:

per year	$2.00	Canada & Europe:	
half year	1.00	per year	$3.00
single copy	.03	half year	1.50

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу.
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:

на рік	$2.00	Канада і Европа:	
на пів року	1.00	на рік	$3.00
поод. число	.03	на пів року	1.50

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота 26-го грудня 1914. Ч. 93. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Saturday, December 26, 1914. N. 93.

АВСТРІЙЦІ ВЗЯЛИ 40.000 МОСКАЛІВ ДО НЕВОЛІ.

Росія глядає мира.

Сьмілий подвиг австрійських моряків.

Безсильність французько=англійсько=бельгійської армії супроти Німців.

Війна з Росією.

АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ 40.000 МОСКАЛІВ.

ВІДЕНЬ, 24. грудня. — Наші операції в Карпатах поступають успішно для нашої армії. На північний схід від переходу в Карпатах коло Лупкова наше військо побило Москалів і посуває ся наперед на Лісько.

Урядова російська вість, буцімто Москалі взяли 3.000 Австрійців до неволі, є неправдива. Ми взагалі стратили всего 305 людий: убитих, ранених і полонених. Ані гармати ані машинового карабіна не стратили ми жадного.

Завзяті бої продовжають ся у західній Галичині дальше коло Коросна, Ясла і Тухова і над рікою Дунайцем. Останної ночи Москалі знова вдарили на наше військо коло Дунайця, але відбито їх з великими для них стратами.

ВІДЕНЬ, 25. грудня. — В Карпатах тривають дальше битви між Москалями і нашими військами. Наше військо держить ся знаменито і завдає тяжкі страти Москалям. **Один російський батальон знищила зовсім наша гірська артилєрія.** В переході коло Ужока взяло наше військо 650 Москалів до неволі.

В західній Галичині кипить завзята битва.

За 5 днів, від 15-ого до 20-ого грудня наша армія взяла 40.000 Москалів до неволі.

Загалом в Австрії є тепер 200.000 полоненого війска.

КЛЮЧ ДО ВАРШАВИ.

КОПЕНГАГА (Данія), 24. грудня. — З приватних донесень виходить, що Німці нагромадили величезні маси війска коло Сохачева. Се місто уважають за ключ до Варшави. Коли би Німцям вдало ся заняти се місто, то доля Варшави була би рішена в кількох днях.

МОСКАЛІ ЗАЙМАЮТЬ ОБОРОННЕ СТАНОВИЩЕ.

ЛОНДОН, 24. грудня. — До часописи „Морнінг Пост" доносять з Петрограду: „Великий князь Николай Николаєвич приневолений стягнути всі російські війска, щоби боронити внутрішні лінії свого стратегічного фронту. Де відбудеть ся головна рішаюча битва, не можна покищо сказати". — Три великі 12-центиметрові гармати вислали вже Німці до Західних Прус, щоби були готові до здобуваня Варшави.

МОСКАЛІ ВИКИНЕНІ З МЛАВИ.

БЕРЛИН, 24. грудня (бездр. телеграма). — Начальна німецька команда оголошує:

„На сході перейшли ми до зачінної війни і йдемо наперед коло Найденбурґа й Зольдав. В північній Польщі коло Млави викинули ми Москалів і заняли їх становища коло Млави. В тих борбах взяли ми більше ніж 1.000 полонених.

„Там, де зливає ся ріка Бзура й Равка, відбувають ся битви на баґнети, бо гарматами не можна нічого вдіяти з причини густої мраки.

„Москалі потерпіли пораженє на правім березі ріки Пиліци на північ від Томашева. Москалі нападали кілька разів, але наші й австрійські війска віднерли сі напади. Дальше на полудне положенє не змінене".

ЗАНЯТЄ ЛОДЗІ Є ЗВОРОТНОЮ ТОЧКОЮ.

ЛОДЗЬ, 21. грудня. — Полевий маршалок Гінденбурґ заявив одному американському кореспондентови, що занятє Лодзі є зворотною точкою в цілій кампанії проти Росії. Се місто було головною операційною точкою російського війска і о се місто тривала найзавзятійша боротьба. Мимо надлюдського опору мусіли вкінци Москалі уступити до Варшави.

РОСІЯ БАЖАЄ МИРА.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 24. грудня. — Часопись „Вашинґтон Пост" друкує статю, в якій містять ся **услівя, під якими Росія була би готова заключити окремий мир з Німеччиною, не оглядаючись на своїх союзників.** Тому, що редактор часописи „Вашинґтон Пост" є посвояченний з російським амбасадором Бахметєвом, припускають, що ся статя написана під впливом російських урядових кругів. Росія від себе ставить такі домаганя: Признанє їй одної незамерзаючої пристани і свобідного переїзду через пролив Дарданелї на всі часи. Через те, що Росія не може рушити своїх военних кораблів з Чорного моря, вона не може розвинути ся так як Анґлія. Росія вже довший час стремить до сього, щоби мати вільний доступ до отвертого моря, одначе надармо, а се дуже шкодить її торговлї.

До мирових переговорів була би Росія склонна також через те, що Сербії не грозить цілковита заглада зі сторони Австрії, як се здавало ся з початку. За отворенє Дарданелїв Туреччина могла би дістати відшкодоване в Африці.

В Росії приходять до переконаня, що властиво ані вона, ані Франція не має причини до війни з Німеччиною; найбільший інтерес має в тій війні Анґлія, яка одначе не додержала слова щодо помочи. Через се як в Росії так і в Франції повстало негодоване на Анґлію. Хоч Росія заключила з Анґлією договір, що не заключить окремого мира, то одначе її інтерес вимагає не зважати на сей договір. Росія є тепер в подібнім положеню, як по пораженю під Мукденом або Порт Артуром в російсько-японській війні.

З тої статі виходить, що **Росія чує ся вже цілком ослабленою** і, що мимо своєї чисельної переваги вона не буде могла довго видержати війни з Австрією та Німеччиною. Вона бачить також, як з неї невдоволена Франція й Анґлія тому, що вона не лише, що не занила Берліна до сього часу, але мусить уступати щораз дальше перед Німеччиною, а притім бачить, що і вона з воєнних успіхів обох своїх союзників не конче мусить бути вдоволена та хотіла би ще в пору вилїзти з біди.

ПАНУЮЧІ БАЖАЮТЬ МИРА...

Нюйорський „Союз преси" вислав перед Різдвом до всіх визначнійших монархів воюючих держав телеґрами з бажанєм щасливих сьвят. При сїй нагоді висловлено в ґратуляційних телеґрамах бажанє мира. На сю телеґраму відповів: цїсар австрійський, цїсар німецький, цїсар японський (мікадо), король анґлійський, король бельгійський і президент французький. Кождий монарх каже у відповіди, що він бажає собі мира, одначе заявляє, що він був приневолений до війни.

ЗАХОДИ АВСТРІЙСЬКОГО УРЯДУ ПРОТИ ГОЛОДУ.

БЕРНО (Швайцарія), 23. грудня.— Австрійський уряд визначив максимальні цїни (значить, що висше вже від тих цїн не вільно брати) на бараболї в цїлій державі. 100 кільограмів (220 фунтів) бараболь при гуртовій продажи має від нині кештувати від 9 до 12 корон ($1.80 до $2.40). Власти переконали ся, що богато людий позаконувало в ямах далеко більше бараболь ніж потребують для себе і не хоче продавати потребуючим і тому видано наказ, щоби таких людий примушувати до продажи під загрозою кари до 5.000 корон або арешту, а навіть і вязниці.

Війна з Францією.

АВСТРІЙСЬКІ СТРІЛИ НА ФРАНЦУСЬКІ КОРАБЛЇ.

АМСТЕРДАМ (через Лондон), 24. грудня. — Урядова телеґрама з Відня доносить: „Наші батерії острілювали французьке підводне судно „Кіріє", заки воно могло виконати напад. Його залогу взяли ми до неволї.

„Наша підводна лодка ч. 12. напала дня 21. грудня коло Отранто на французьку ескадру, зложену з 16. кораблів. Підводній лодці вдало ся кинути торпеди на 2 французькі дредноти. Серед заміщаня, яке повстало між французькою ескадрою, вдало ся судновй утечи, одначе не мож було усталити, які шкоди понесли через те Французи".

СОЮЗНИКАМ У ФРАНЦІЇ НЕ ВЕДЕТЬ СЯ.

БЕРЛИН, 25. грудня. — Французи не виступали вчера зачінною війною коло Нюпорт. Коло Біксшот ми взяли 230 жовнїрів до неволї.

Французи пробували зачінного нападу на німецьке військо коло Шальонс та Суен і Перт, але всюди їх віднерто.

ПІВ МІЛЇОНА РАНЕНИХ ФРАНЦУЗІВ.

ПАРИЖ, 22. грудня. — Майже пів мілїона ранених французьких жовнїрів привезено у Франції до шпиталів в часї від 15. вересня до 20 падолиста. Докладне число було 489.733 ранених. Богато споміж тих ранених померло.

Се число ранених французьких жовнїрів подане лише за 2 місяці і 5 днів, але що війна вже триває більше ніж двічи стільки (майже 5 місяців), то тепер число ранених у Франції безперечно далеко більше.

НІМЕЧЧИНА ГРОЗИТЬ, ЩО ЗНИЩИТЬ ПІДВОДНИМИ СУДНАМИ АНҐЛЇЙСЬКУ ТОРГОВЛЮ.

РОТЕРДАМ (Голяндія), 22. грудня. — Адмірал німецької военної фльоти фон Тірпіц в розмові з кореспондентом одної анґлійської часописи сказав, що се, як довго потриває війна, залежить лише від Анґлії.

Фон Тірпіц признав, що німецька фльота є слабша супроти анґлійської.

Коли кореспондент спитав ся, чи мимо того німецька фльота не випливе та не нападе на анґлійську, фон Тірпіц мав відповісти:

„Я не можу сподїватн ся, аби наша военна фльота, яка є тричи менша від анґлійської, хотїла виплисти до бою і дати себе знищити!"

Потім кореспондент звернув увагу на воздушні кружляки „Цепелїни" і спитав ся, чи Німеччина не гадає ужити Цепелїнів до нищеня анґлійських военних кораблів.

На се відповів адмірал німецької фльоти, що на його думку підводні судна мають більше значінє ніж Цепелїни. **Німецькі підводні судна можуть знищити також цїлу анґлійську торговельну фльоту і виголодити Анґлію.**

Коли би німецьким підводним суднам вдало ся дістатись до головних торговельних пристаний і знищити торговельні кораблї та пристаневі уладженя, то дійсно Німці могли би виголодити Анґлію, бо ціла Анґлія жиє продуктами, довоженими з чужих краів і своїх кольоній, а власних продуктів **має лише на 1 місяць в році**, значить що власна її земельна продукція покриває лише 12-ту часть запотребованя Анґлії на виживленє населеня.

Голод був би найсильнійшою спонукою для Анґлії, що перша виступила би з предложенєм мира і мусїла би сей мир заключити як найскорше.

НА СЕРБСЬКІМ ТЕРЕНІ ВІЙНИ.

БЕРЛИН, 25. грудня. — У Відни появило ся цікаве виясненє останних подій на сербськім военнім тереніі.

Урядовий звіт австро-угорського міністерства війни цілком не таїть страт, які понесено в останнім часї в Сербії при відвороті із сербської столиці Білгорода. Мимо того, як зазначує ся у звіті, серед армії панує завзятє і вона повна надії, що небаром знова стане побідником.

До останної невдачі австро-угорської армії в Сербії причинила ся непогода, яка ізза недостачі доріг в Сербії, не дала змоги австро-угорській армії свобідних рухів.

Вкінци зазначено, що вожда австро-угорської армії, що оперувала проти Сербії, — ґенерала Потьорка усунено з причини його лихого здоровля.

ЛОНДОН, 25. грудня. — З Відня доносять, що на місце Потьорка назначено вождом армії, що воює проти Сербії — архикнязя Евгена.

Архикнязь Евген є кузином цїсаря Франца Йосифа І.; має тепер 51 лїт; відзначає ся рішучостю і силою волї, що відповідає також його фізичній силї, бо є високий і дуже сильно збудований.

ВІДЕНЬ, 25. грудня. — Вчера в боротьбі зі Сербами над рікою Дріною взяло наше військо 2.000 Сербів до неволї.

ДО ВІДОМА ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Сим повідомляємо всіх наших нових і старих передплатників, що на надсилані передплати не будемо висилати ніяких осібних поквітовань. Від тепер будемо такі поквітованя подавати при кождій адресі наклеєній на часописи. Там буде подана дата, до якого часу передплата зістала заплачена.

По упливі часу передплати не будемо висилати ніяких упімнень щодо відновленя передплати, а кождий передплатник, котрому буде залежати на тім, щоб не перервано йому висилки часописи, повинен сам звернути увагу на речинець скінченя передплати і завчасу її відновити.

Часописи не можемо висилати нікому на кредит, бо сего не дозволяє почтовий закон.

5328

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by
The Ukrainian National Association
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3 1879.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Епископ Александер хвалить пролитє крови для ширеня православя.

Цареславним батюшкам і сьвятейшому Синодови в Петербурзі не досить того, що вони в хвилево занятій Галичині силують ся перетягати Українців на своє цареславє. Вони хотіли би ще і в Америці пробувати щастя між тутешними Українцями. Ми бачимо цареславну пропаґанду тут в Америці вже цілими лїтами, але вона була тиха і смирна, аж тепер военний огонь розпалив сильно російських аґентів до сеї пропаґанди.

Давнійше роблено се підпольною дорогою, а тепер — голосно, явно, отверто і то в дивний та небувалий спосіб. Орган цареславного епископа (вже канадійського) Александра „Свѣтъ" містить **урядовий поклик самого епископа до галицьких Українців, щоби вони злучились тут в Америці з цареславною церквою.**

Се посланіє епископа Александра, поміщене в 64. числї „Свѣта", призначене: **„Дорогимъ братамъ по крови... греко-католикамъ, въ уніи съ Римомъ находящимся — священникамъ и міранамъ".** Не будемо тут наводити цїлого „посланія", бо воно за довге, але подаємо тут деякі замітні місця. І так читаємо там:

„Мы всѣ переживаемъ нынѣ величайшій въ исторіи моментъ объединенія всего русского народа. Въ старомъ краю тое объединеніе совершается кровію, а тутъ въ Америцѣ — во имя той св. крови — объединимся мы любовью. Печальный, общеизвѣстный фактъ, що межи Вами и нами въ Америцѣ викопана великая яма"... а тепер „пора и вамъ (греко-католикам) ити по слѣдамъ ихъ (греко-католиків у Галичині)".

Коли епископ з Аляски, а тепер з Канади, Александер Немоловський писав се письмо, то певно здавало ся йому, що він в Росії, або може снило ся йому, що він народив ся тому кількасот лїт взад, бо инакше певно був би таких глупостий не писав та не виставляв на сьміх своєї мітри.

Знана річ, що се навертане на „лїпшу віру" при помочи куль і баґнетів можливе ще тільки в дикій Росії. В культурних краях лишають людям повну свободу віри. Нема жадного військового, поліцийного ані жандармського примусу, що має таку а таку віру визнавати, а такої там або сякої не сьміє під загрозою **кар, мук, переслїдувань** або і смерти.

Бодай тільки вже здобуло собі людство, що за молитву не треба відповідати перед жандармським баґнетом.

В Росії **п і д д а н і** ще собі того права не здобули і то дуже сумна річ і треба над нею жалувати.

Дика урядова Росія, занявши Галичину, не мала чим наших бідних братів ущасливити, — як тільки навертанєм при помочи цїлого тепершного свого военного апарату — на своє викривлене „православє", якому дійсно на імя може бути тільки **ц а р е с л а в є**.

Коли би се не була сьвітова війна, але тільки війна в Галичині, то певно, що цїлий сьвіт заговорив би про се насильство, але так Росія може спокійно ширити свою „державну релїґію" між греко-католиками в Галичині і **п р а в о с л а в н и м и** на Буковині при помочи военної сили.

Але тут, на вільній земли Вашінґтона ніхто її горожан нічим не вяже і вони можуть отверто, сьміло і свобідно висказати ся про таке навертанє на „царську релїґію" в Галичині і Буковині.

Зробити се може кождий, як його голос має бодай яке-таке значінє. Може зробити се греко-католик, римо-католик, протестант, баптист, навіть безвіроісповідний. Але мало би ще більше значінє, як би запротестував проти такого „ширеня віри мечем" власне православний.

І от, як би так епископ **Александер** був сказав собі: — **Я не є слуга царський, але слуга Божий і не хочу служити цареви і його посіпакам, але Господу Богу!** — то певно був би прийшов до того переконаня, що **його обовязком є піднести голосний протест проти „ширеня віри" в Галичині при помочи проливу крови.**

А тимчасом він зробив цїлком инакше. Станув на становищи слуги царського і заложивши цареславну мітру на свою макітру, хвалить пролив крови і ширенє цареславя при помочи того проливу крови.

„Въ старомъ краю тое объединеніе совершается кровю" — пише він, а ви, американські Українці зробіть се — **л ю б о в ю !**

Отже епископ Александер покликує ся на злочин проливу крови і хоче, аби американські Українці греко-католики **л ю б о в ю** усьвятили сей злочин.

Господин Александер Немоловський гадає собі, що американські Українці не такі тверді як галицькі, аби їх треба аж кровю тягнути в цареславє, — вони з любови се зроблять...

Певно — з любови до царя і до його пановання, за яким вони так пропадають тут серед гіркої неволї під „царями" американськими. Може ще з любови до „русского" царя і прокленуть братів у Галичині, що вони не слухають наказів царського війска?

Чи так, господине епископ? Так ви собі міркували, як писали того славетне „посланіє"?

Ой, нї, господине! Тутки вам кождий Українець греко-католик відповість, **що в Америці є свобода віри і совісти і вона є приватною справою кождого чоловіка, а цареславні аґенти, котрі хвалять пролив крови, нехай перше самі підуть там на поле війни пролити кров, а не стріляють зза плота та хвалять царя за пролив крови.**

Проливу крови американські Українці греко-католики не бояться, а тої любови, яку вони мають до царя, ви, господине Александер, радше не зачіпайте, бо попечете ся.

Ся відозва Александра з похвалою царя за ширенє цареславя проливом крови **п о в и н н а о б у р и т и і й о г о в і р н и х.** Чейже і вони тут, в Америці, на вільній земли і коли розуміють, що то значить свобода віри, то повинні скористати зі своїх прав вільного горожанина Злучених Держав та написати до свого епископа протест проти того, що він хвалить пролив крови галицьких і буковинських Українців для ширеня „царської державної віри".

Тодї показали би вони, що вони не є темним стадом і попихачами, але **людьми і горожанами!**

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

I.

Лист з Терпилівки, повіт Збараж, писаний дня 17. жовтня одним чоловіком, що виїхав сейчас з початку війни до Европи. З листу виходить, що він їхав через Росію і заїхав до східної Галичини, де богато чув лише з оповіданя. Ось лист:

Дорогий Брате! Пишу до Тебе лист не атраментом, але сльозами. Колиб я хотів Тобі всьо описати, то не годен, бо навіть нема тілько паперу. Я з тими обома товаришами їхав на Лїбаву, а з Лїбави мусїли ми йти на піхоту 2 милї. Сїлисьмо па колїю, то їхалисьмо 8 днів. Коли приїхалисьмо до остатної станції, то потім йшлисьмо 2 милї і я прийшов до Білозірки, бо мене так спровадили, а з Білозірки на Часнівку. Коли я прийшов до свого села, то я аж заплакав, як я побачив сумнє, спустошене село. Коли я прийшов до своєї хати, то всї з радости аж плакали, а потім, як зачали менї росказувати за свою біду, в якім вони страху були, як Москалї йшли через наші села, а люди ховали ся по льохах, де хто міг. Худобу зі села забрали. Вперед наші забрали здїльнїйші конї, а тепер Москаль позабирав решту коний і навіть товар на мясо для війска, а лише такі полишав, що вже цїлком нездалї.

Така біда в селї, люди слабують, вмирають по кільканайцятеро денно і ховати нема кому, бо ксьондза і дяка взяли, то люди самі ховають. Такий плач, лемент, що так, як конець сьвіта приходить. Ніхто не сїяв анї не орав, вже й хлїба люди не мають, бо на початку війни люди мусїли збіже вимолочувати і всьо забирали. За те мали гроші звертати. Тимчасом як Москаль заняв, то й гроший ніхто не буде видїти. **В с ь о п о д о р о ж і л о ; п а ч к а с і р н и к і в 3 ґ р е й ц а р і , а н а ф т и н а в і т ь н е м а , т о л ю д и б е з с ь в і т л а с и д я т ь .** Не годен Тобі, Брате, всьо виписати, як тепер той край виглядає, бо за тамтих не знаємо, що з ними дїє ся, що пійшли на війну, а ті, що полишали ся, то не жиють іно мучать ся, а я ще, Богу дякувати, до котрогось часу здоровий, а далї не знаю, як буде. Не можу собі ради дати, бо баби приходять і плачуть, щоб хоч який сніп обмолотити на хлїб.

Я вже до війни не пійду, бо ми вже під Москале, то звідси не можна жадного хлопа взяти до війни, хиба би відбили назад. Тепер Тобі, Брате, пишу, під котрими нашими містами били ся. Насамперед 15 реґемент нарокував до Підволочиск і тут заняв Волочиска і війшов півтретя милї в Росію, а потім, як Москалїв зібрала ся велика сила, то мусїв цофнути ся до Збаража і під Збаражем ще били ся. Тут народу полягло досить, а потім перед великою силою Москалїв цофнули ся до Тернополя. В Тернополи то вже сила Москалїв полягло, більше як наших, бо нашим зі Львова прийшло досить війска на поміч і так пізнїйше мусїли цофнути ся, бо Москалї як зачали рокувати, то цїлий міліон їх вирокувало. Як пустили кілька канонів на місто, то богато домів порозбивали і той великий **костел в Тернополи розбили, богато людий козаки вимордували; цїлі стоси трупів лежали довкола костела. Склепи Москалї порозбивали і 7 тисяч Жидів вирізали (?).** Кров вулицями текла так, як би після якої зливи. Тепер коло нас війни нема, йно гук від гармат чути, аж земля трясе ся. Люди ночами не сплять, сходять ся одні до других, бо все в страху. Не пишу Тобі, Брате, як коло Твого дому, бо лїпше, щобись не знав, бо якбись знав, то там навіть Тебе робота не брала би ся. Така сама біда в кождій хатї, отже лїпше, щоб ви там не знали, бо то й так вже нїчого не поможе. Що зробимо, коли нас таке нещастє чекало. Тут люди вмирають і все споминають, що ті щасливі, що в Америці зістали. Прошу вас, не допускайте собі там до голови, бо що зробимо, як нам так Бог дав. Більше не маю що писати і поздоровляємо вас там всїх. До побаченя. — Твій брат Гриць.

II.

Лист з місточка Роздолу, повіт Стрий, писаний 2. падолиста 1914. р. жінкою до чоловіка, звучить:

Дорогий Мужу! Я пробувала писати до Тебе, але не було в нас почти і ще тепер нема. Щойно недавно я довідала ся, що зі Львова відсилають листи в сьвіт. Тепер напишу Тобі дещо про нашу родину...

З австрійської границї мусїло війско цофнути ся аж до Миколаєва і Львова. Коло Миколаєва тривала борба лише годину, за те коло Львова шалїла страшна борба так, що не можна було на поли нїчого робити і наші люди втікали. З нашого міста на 3000 хат лишило ся всього около 50 осіб; ті, що виїхали, то їх маєток знищений. Ми так вже здали ся на божу ласку і нам нїчого не стало ся. На нашій вулици зістав ся старий Гринько і Галзбейськпи, то ми вже тримали ся разом. Маєш знати, що се була страшна хвиля. Обидвох сьвящеників і дяків забрали до арешту і їх до тепер нема.

Перше неодин хотів війни, а тепер вже знаємо, що то значить війна: то божий суд! Жовнїрів ранених привозять цїлими тисячами, а побитих навіть нема часу поховати. Я пишу Тобі коротко, бо як би хотіла все описати, то треба би писати цїлу книжку, а я й так не знаю, чи Ти лїстанеш той мій лист.

Подаю Тобі адресу одного пана у Львові, то відпиши менї через него. Може маєш вйказ ранених і убитих з 9. полку і 10. корпусу, бо там було богато наших людий. Зароблені гроші щади і не трать, бо нам дуже буде потрібно. Здоровлю Тебе і родину — Твоя жінка.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА! СКЛИКУЙТЕ ВІЧА В СПРАВІ ВОЄННОЇ ЗАВЕРУХИ! ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ!

ЯК „СОЮЗНИКИ" ПОВОДЯТЬ СЯ З АМЕРИКАНЦЯМИ.

Один з наших угорських Українців, (п. А. С.) що служить при военній фльоті Злучених Держав, відбув недавно подорож на одній кораблї по европейських водах. Будучи американським уроджинцем, симпатизував він, — як всї Американці — з Францією, Анґлією й Росією. Ся подорож одначе вилїчила його з сеї прихильности.

Один з членів нашої редакції мав нагоду розмовляти зі згаданим Українцем і наслухати ся ріжних цікавих річий, з поміж яких подаємо деякі загальнїйші поміченя.

Американський военний корабель приїхав був до Неаполю (в Італії) і тут згаданий моряк відбив ся припадково від своїх товаришів і стратив корабель. Через те він рішив ся їхати на власну руку до Америки через Анґлїю.

Подорож виглядала йому тим лекшою, що він був заосмотрений у всї американські папери, отже був забезпечений перед евентуальним арештованєм. З Італїї мав він нагоду розмовляти з ріжними людьми, а коли дещо цікавого почув, робив собі з сього нотатки в анґлійській мові. Коли п. А. С. переїздив до Франції, арештовано його в місті Тульон, відобрано всї його папери і відіслано до Марсилїї, а його самого приміщено в бараках разом з німецькими полоненими і німецькими цивілями, котрих придержано ще перед війною.

Полоненим дають Французи дуже скупий харч. Щодня лише хлїб і воду, а від часу до часу дуже рідоньку юшку. П. А. С. хотів писати до американського консуля, одначе Французи не хотіли доручити листів. Серед непевного очікуваня пересидів п. А. С. в Тульонї 16 днів, приглядаючи ся житю полонених. Розмовляв з німецькими офіцирами, які — як каже — добре говорять по анґлїйськи. Не видів полонених здорових, лише ранених, бо Нїмцї здорові піяк не віддають ся в неволю. Їм відривають сейчас ґузики та військові відзнаки і ставляють їм пропозицію, щоб вони вступали до „чужинецького полку", який де воювати проти Німців. Розуміється, що полонені нїколи не дадуть ся до сього наклонити і тому, хоч деякі з них тяжко ранені, не держать їх у Франції, але відсилають на остров Корсику, або до Африки до Альжирії. Полоненим офіцирам дозволено за власні гроші купувати харчі, бо звичайний харч не вистарчає.

По 16-дневім побутї перевезено п. А. С. до Марсилїї і звідси він зателеґрафував о поміч до секретаря Брайна у Вашінґтонї. За 3 днї прийшла відповідь і щойно тоді випустили його з неволї, даючи йому французький пашпорт до Анґлїї. Йому наказали виїхати просто до Америки і не задержувати ся нїгде по дорозі.

Тому в Анґлїї взяли його відразу на корабель, де він пересидів кілька днів, заки корабель відплив. В Анґлїї взагалї держать тепер полонених на кораблях, бо в краю вже нема місця; Анґлїя — як звісно — мусить удержувати богато Бельґійців та полонила богато німецьких і австрійських резервістів. Тому тепер починає приміщувати бранців на кораблях. Підчас сього оригінального полону довідав ся п. А. С., що Анґлїйці страшно дрожать перед наїздом Німців. Між иншим довідав ся, що в Лондонї вуличні лямпи прикриті з гори заслонами, щоби в той спосіб закрити Лондон перед Цепелїнами в ночи.

Щойно 5. грудня відставлено п. А. С. до Америки, одначе забраних йому у Франції нотаток і инших річий ще до тепер не дістав.

ОПОВІДАНЄ ЖОВНІРА.

Один жовнїр так описує, що він пережив на поли війни:

Я лежав — говорить він — і чув що хвиля, як куля з одного то з другого боку падала на пісок і заглублювалась. Одначе моє місце було безпечне щодо сього.

Аж тут несподівано почали падати шрапнелї. Се артилєрія зачала роботу і менї стало страшно. Але такого страху я ще нїколи не пережив в моїм житю.

Цїле моє житє пригадало ся менї нараз. Я нїби бачив всїх, говорив з усїми. Так мріючи, я лежав і рівночасно слухав, коли кусень шрапнеля впаде на мене і мене не стане на сьвітї.

Довкола лежало богато побитих, порвані тїла, кров червоніла. Стало занадто небезпечно в сїм місци; нам розказали перейти дальше, де падало меньше шрапнелїв. Треба було лїзти рачки, не підносячись високо. А кругом трупи, кусні тїла валяють ся по землї.

І богато з тих, що лїзли зі мною рачки згинули побіч мене. Мене одного жадна куля не зачепила.

Власне се надзвичайне явище, що одного трафить кілька куль нараз, а другий зовсїм не ранений.

Я мав товариша, якого кулї обминали. На моїх очах три рази зірвало йому шапку з голови, а йому нїчого не стало ся. А знов инший випадок згадаю. Лежали ми в тім же місци, з якого ми забрали ся перед хвилею. Мій товариш, лежачи побіч мене, знетерпеливив ся і каже:

— Що вони нас тут мучать. Або нехай нас шлють в огонь, або що, бо я довше тут не витримаю. Я подивлю ся, що воно там дїєть ся.

І зачав підіймати ся. Я хотів його затримати, та не вспів. Він підняв ся трошка, та в тій хвили куля влучила його в саму середину чола. Так наче би для него та куля була призначена.

Та я відійшов від річи.

Коли ми перейшли на инше місце, трохи нам полекшало. Дармуючи, я почав обвязувати рани двох товаришів, як нараз два ґранати розпуклось над нами, від яких згинув один мій товариш, а мене поранило так сильно, що от вже третий тиждень лежу в шпиталї.

БИТВА КОЛО МІСТА СУАСОН.

(Опис американського военного кореспондента).

В пятницю, дня 4. вересня, я виїхав з Лондону через Гавр до Парижа. В Савтгемптон бачив я богато здоровенних людий, що говорили дуже дивною, невідомою менї бесїдою і менї прийшло на гадку, що се Москалї, які приїхали з Архангельска. На щастє я на час довідав ся, що се Вельші. Легко забути, що на британських островах говорить ся більше нїж одною мовою.

Приїхав я до Парижа о пів до одинайцятої години вечером в недїлю. Велика столиця потонула майже цїлком в темноті, яку перериваdи лиш сьвітла кітлані через цїлу ніч з аеропланів і Цепелїнів. Тут і там з темних вулиць і дахів снопи сьвітла стріляли до неба. Кількоро людий тут і там збирали ся в купочки неначе курята, коли ястріб буяє над їх головами.

Перша річ, яку я довідав ся, було се, що з Парижа виїхати не можна і треба сказати, що менї се питанє показало ся не-аби як трудним до розвязки. Справа мала ся так: пашпорт на їзду зелїзницею дістати було можна, але не можна було дістати поїзду в напрямі, куди треба. Я пробував купити тікет до Шальон, а навіть до Тров, але мене лише висьміяли. Щодо автомобілїв, то вільно ними було їхати лише до міста Ніс, Бордо, Гавр і Діеп і навіть на се треба було мати причину.

Тому я придумав собі плян поїхати до Ніс з одним хорим мущиною, що не міг рішити ся пережити облогу і їхав туди з двома людьми, що могли його доглядати. Я постарав ся о посьвідку від лїкаря. Хорий мущина слабував на груди... Він, Джан Рід і я виїхали до Мелен, де лиш після пляну зблудили і завернули на північ до Розой і там подибали трох анґлїйських кореспондентів, межи ними кореспондента „Таймсу" під арештом і під конвоєм веселого анґлїйського офіцира, що властиве хотів зробити жарт, який у війнї нїколи не старіє ся — хотів розстріляти їх при розсьвітї. Їм забрали автомобіль вартости 5 тисяч долярів і вони були зломані та змордовані. Ще прийшли три офіцири і вони нам порадили, де ми можемо поїхати і не бути арештованими. Потім почали розмовляти.

Від Ватерльо (в Бельґії) аж під Париж гнали їх Німцї переважаючим числом і тепер при кінци дороги на них не видно було умученя як на початку дороги. Вони були поважні, спокійні, веселі. Вони сьміяли ся з оповідань про німецьку відвагу. Анї троха не видно було по них, що вони були побиті. Анґлїйця перестрашити не так легко.

З Розой ми поїхали на схід в напрямі до Ферте-ль-Гоше і коло того міста заїхали до горіючого села. Се була тасама стара історія війни — страшна сторона війни: старі мужики на вулици, що не мали куди йти, хлопські конї постріляні в упряжи, житє, свобода і щастє знищене за пів години компанією уланів. Дванайцятьлїтного хлопчину розстріляли в недїлю рано, Бог знає за що: чи за який нерозумний опір, чи з якої другої причини — чи через похиб-

ку просто. Бездомні люди пробували сьміяти ся. Вони говорили „Се війна!” Такі люди не знають нічого про війну. Вони не розуміють великих стратеґічних рухів ґенерала Мольтке або Клюка. Вони мають глупе понятє, що війна — значить нищити їх доми, стодоли і живий інвентар і вигнати їх на поле на голодову смерть. І все таки вони пробували сьміяти ся.

Ми поїхали довгою простою дорогою, якою поїхали улани, задержуючи ся лише, аби застрілити коний, яких вони не могли спіймати. Тих коний тепер закопували. Ми минули Фете-ль-Гоше, потім Куляміє, головну кватиру анґлійського ґенерального штабу, і поїхали до Кресі. В Кресі я перший раз побачив в поли анґлійську армію. В ній нема тої орґанізації, що в німецькій. Відділи не ходять як колісцята в годиннику. Нема тої докладности в кождім найменьшім руху. Але анґлійська армія сьміє ся.

Десять днів дусила її німецька машина, а вона ще сьміє ся. „Ми їх з часом вистріляємо всіх” — каже анґлійська армія. Після моєї гадки, дух анґлійської армії стане поважною справою для Клюка і ґенерала Мольтке.

В Кресі — Баб Дан, Джан Рід і я мали перепалку. Кромі наших американських пашпортів і посьвідок, що ми є товариші хорого чоловіка, що їде до Ніс — в цілком другім напрямі — ми не мали більше ніяких паперів. Що більше, — ми виглядали на шпигів. Я знаю, як шпиги вбирають ся. Шпиг носить старий мягкий капелюх, мягкий ковнірець, брудні черевики, а його ковт і сподні зроблені з иншої матерії. Він не стриже волося і не голить ся гладко. Се шість знаків, по яких пізнають шпіона всі ґенеральні штаби, а один з тих знаків вистарчить до підозріня. Кождий з нас мав всі шість признак. Тому ми посварили ся і сварка скінчила ся тим, що я поїхав до Парижа, а вони поїхали до Кульамів до ґенерала Сміт-Дорайена, що зараз їх відправив до Французів. На слідуючу неділю я надибав їх, як вони їхали до Тур, передавані від бриґади до бриґади як козли. Мали напись „не небезпечні” і мали бути випущені в Тур.

В четвер, дня 10 вересня я удав ся до ґенерала Ґалієні, військового ґубернатора Парижа, по пашпорт. На моє здивоване я його дістав. Я відразу побачив, що його не буде міг ніхто квестіонувати, хиба який другий ґенерал і я зараз на другий день вибрав ся автомобілем на фронт з Томом Слайделом з „Юніон Нюс”. Пашпорт був досить добрий для двох. На нім стояло великими буквами написано все потрібне і він давав мені право діставати о 3. годині по полудни і о 11. годині вечером урядові комунікати в Парижи. Вартові жовніри завертали ся назад, як лиш на нього поглянули.

Ми прибули до Лені, в якім досить мало було людий, а потім до Мо, яке немовби вимерло. Французи і Німці кілька разів приходили то виходили з Мо, але не зробили ніякої особливої шкоди кромі сього, що затопили лодки в ріці — цілком непотрібно. Припускаю, що вони думали, що то понтони. В Мо нам сказали, що в Варед, кілька миль дальше, є сьвіже поле битви, отже ми поїхали побачити його.

Поле битви в Варед — се була друга страшна сцена воєнна. Вбиті Німці лежали по полях. Непохованих коний палили невдачно. Пару годин тепла і вогкости почали ділати на розсипані трупи. Кількоро старих людий копали вузкі гроби. Французька армія пійшла дальше.

Німецькі побиті належали до 93. полку інфантерії. Се був другий реґімент, що в тріюмфі перейшов через Брукселю. Трупи покорчили ся. Люди в сивім убраню побліди і прибрали краску своїх уніформів. Не було тріюмфу на обличах нещасних людий, розсипаних бомбами і шрапнелями по полю.

Мала битва коло Варед була злою тактикою з німецької сторони.

Вони обкопали ся в долині і поставили свою артилєрію на горбі поза інфантерією, в укритю під алеєю грубих дерев. Та ті дерева не були цілком укритєм. Французька артилєрія, стріляючи з горба понад малу долину, розбила і дерева і гармати і людий. Дерева виглядали немов би їх зломила сильна буря.

З того огню ніхто не міг вийти живцем. Невистрілені бомби німецьких гармат, ще в своїх плетених кошиках, лежали там, де їх Німці положили на землю. Котрі Німці вирвали ся, стріляли раз або два рази, а потім побігли трийцять миль аж до Суасон.

Ми перейшли поза поле битви. В Мей, другім вимерлім селі, поломаний аероплян лежав на поли як ранений птах. По поли лежали розсипані сідла, шаблі, тернїстри. Се був великий день для Франції. Кількох Німців взяли в неволю в Мей — переважно ранених.

Французькі й анґлійські війска поступали здовж цілої лінії — яких 30 до 40 миль — виграючи першу побіду над наїздниками. А як я зі Слайдельом вернув до Парижа, кождий нас питав: „Чи се дійсно побіда, чи се може лише німецька штучка?” На те питанє не можна було тоді відповісти.

Слайдель купив собі в Мей німецький шолом за два франки і як в Парижи вийшов на вулицю, товпа народа йшла за ним. Виглядав він як курятко, що втікає з хробачком. Мусів наконець завинути свій шолом в папір, аби дістати ся до дому. Він не хотів бути героєм. Тимчасом шофер нашого автомобілю показував дві шрапнелї, баґнет, уніформ резервіста і чотири баньки оливи до осьвітлюваня.

В неділю рано до мене і Слайделя прилучив ся Дік Дойвис. О годині 6. рано ми три хотіли спробувати дістати ся до Суасон з тим самим шофером. Його машина була дрантива, але тим разом він мав досить нафти і хотів конче дістати шолом такийсамий, як мав Слайдел. Через се він взяв від нас звичайну ціну, хоть другі шофери рахували собі 3 долярн 20 центів за кождих пять миль. Сімдесять є до Суасон і се була гарна дорога на такий автомобіль-доробало.

НОВИНКИ.

ПРИЙМАЄТЬ СЯ КРАСНИЙ СПОСІБ.

В попередніх числах порадили ми, щоби Українці у Злучених Державах і Канаді давали сього року своїм дітям, своякам, знакомим і т. д. яко новорічний або сьвяточний дарунок — календар У. Н. Союза на 1915-тий рік. Богато послухало нашого поклику і тепер щодня приходить до нас по кількадесять таких замовлень. Є такі, що присилають по 6 долярів на 10 примірників календаря на дарунки. Є такі, що купивши собі календар і побачивши, яку він має вартість, тепер спроваджують ще другим по кілька в дарунку. Цікаво, що двох членів У. Н. Союза прислало замовленя на календарі в дарунку для своїх наречених. Такcамо повинні робити дівчата, коли мають наречених, котрі ще (на жаль) не є членами У. Н. Союза; повинні післати їм календарі на Різдво або Новий Рік, бо се ліпша памятка ніж золото. Такі дарунки є ще пора посилати аж до руського Нового Року, то є до 14-ого січня 1915-ого року.

—o—

З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ГРЕЦЬКО-КАТОЛИЦЬКИХ ДЯКОУЧИТЕЛІВ

відбудеть ся у вівторок дня 29. грудня б. р. у Філядельфії о год. 9. рано. На дневнім порядку мають бути обговорені справи, що відносять ся до одноцільного напряму науки в парохіяльних школах. Кромі сього мають ся обговорити також справи чисто обрядові та уложенє й видане церковного уставу на 1915. рік. Наконець справа орґанізації дякоучителів, яка почала ся перед кількома місяцями, буде предметом окремого реферату. З'їзд скликує президія дякоучительського товариства в Америці.

—o—

ЯПОНСЬКИЙ ПРОРОК ПРО КОНЕЦЬ ВІЙНИ.

Нюйорський дневник „Таймс” подає цікаве пророцтво японського славного віщуна Деншa Кодами на 1915-тий рік. Деншо Кодама недавно приїхав до Злучених Держав. Вибрав він день 23-го грудня яко найкоротший день в році, в якім видавав передше віщованя у своїй вітчині. В Ню Йорку зайшов він до японського клюбу („Ніппон Клоб”) і там по виконаню всіх своїх церемоній проголосив пророцтва, які були відповідю на питаня присутних.

На питанє про будучність Теодора Рузевелта відповів Деншо Кодама так:

— „Виджу потік, що пливе з гори на долину, а не бачу, аби опісля знова випливав на гору”. З того виходить, що бувший президент Рузевелт в 1915-тім році пійде в долину і вже ніколи не піднесеть ся”.

На питанє про президента Вудрова Вілсона відповів японський віщун:

— „Я бачив чоловіка, що кермує човном по бурливім мори і допливає щасливо до другого берега. Се значить, що президента Вілсона стрінуть клопоти, але розвяже їх як слід. Я заповідаю, що він мати-ме в слідуючім році до розвязаня три великі питаня: два з тих питань будуть домашні, а одно буде відносити ся до заграничних справ. Він полагодить їх корисно, а потім, як се вже буде полагоджене, — прийде конець його теперішній непопулярности й Американці будуть його любити за його діла”.

На питанє про європейську війну відповів Кодама так:

„Я бачив образ, який дає мені змогу предсказати, що війна скінчить ся в місяци маю 1915-ого року, а почин до того дасть посередництво одної сильної нації. Се будуть Злучені Держави, іменем котрих буде посередничити президент Вілсон. Те посередництво удасть ся йому і в той спосіб розвяже він одно з тих трох питань, які я бачив, коли мав відповісти на питанє, що жде президента Вілсона в 1915-ім році.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. Ч. — Філядельфія, Па. Старокраєві календарі українські на 1915-тий рік не вийшли і вже відай не вийдуть. Причина Вам звісна — се війна і нечуване переслідуванє галицьких Українців російськими наїздниками. Одначе коли Ви купите собі **сьогорічний календар У. Н. Союза**, то він Вам вистарчить і за старокраєвий. Там знайдете богато цікавих статий (а також і ілюстрацій) не лише американських, але і старокраєвих. Як купите собі сьогорічний календар У. Н. Союза (коштує 60 центів з почтою), то будете радити його всім знакомим або купите їм в дарунку, аби лише ширити таку красну і поучаючу, а притім таку дешеву книжку.

Опис Сокільсько-Січового Здвигу у Львові з дня 28-ого червня, про який згадуєте, знайдете в нашім календари, а також ілюстрації з того здвигу, які вдало ся нам дістати зі Львова вже по вибуху війни.

Читач „Свободи” — Пітсбурґ, Па. Питаєте ся, коли скінчить ся війна. Війна скінчить ся тоді: 1) як котранебудь із великих держав буде так побита, що не зможе вже дальше ставити опору; або 2) як усі воюючі держави будуть обезсилені; 3) або котрась сторона (значить: кілька держав, що держать ся тепер у війні разом) переконаєть ся, що не має надії на побіду, а дальша війна побільшить лише її страти. Покищо ще жадна сторона не бачить причин, які спонукували би її до мирових кроків.

Зима в теперішних часах не змушує держав до здержуваня війни. Тепер вміють в зимі воювати такcамо як і в літі, а навіть Німці хвалять собі зимову пору для війни з Росією, бо там мало доріг і в зимі, як земля замерзає, лекше перевозити гармати і набір, а навіть і війску переходити.

Коли Вам ходить о дату, коли скінчить ся війна, то можемо Вам сказати, що зараз по заключеню мира.

Як Вас таке пророцтво не вдоволяє, а цікавите ся ще иншими пророцтвами, то прочитайте собі пророцтва на 1915-тий рік Анґлійця Рафаеля в календари У. Н. Союза на 1915 рік або Японця Кодами в нинішнім числі „Свободи”. Анґлієць способом вороженя після планет предсказує кождий місяць зокрема і кождій державі окремо, що станеть ся, а Японець своїм знова способом вороженя говорить тільки, коли буде конець війни та яка доля жде бувшого президента Злучених Держав Рузевелта і теперішного — Вілсона.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65, вибрало слідуючий новий уряд на рік 1915: К. Качуряк, предс.; М. Процак, заст. предс.; М. Процак, кас.; М. Сьвітич, заст. кас.; М. Сухорський, секр.; А. Фортуна, заст. секр.; М. Матлаґа і С. Окрепка, контрольори; І. Сокира і Д. Вапал, доз. хорих; І. Петрочко, хорунжий; І. Сьвітич, дверник.

ҐЕРИ, ШД. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 322, повідомляє всіх членів, що дня 10. січня 1915 о 2-гій годині пополудни відбудe ся річний мітінґ, на якім кождий член повинен явити ся, бо буде вибір нового уряду. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залеглости, бо инакше стратять всі свої членські права. Будемо принимати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — А. Крушинський, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки”, від. 316, подає до відома, що на річнім мітінґу дня 13. грудня 1914 зістали вибрані слідуючі нові урядники: Н. Кучмій, предс.; Н. Швець, заст. предс.; П. Макогон, секр.; Д. Гой, заст. секр.; І. Притула, кас.; І. Яніцький, заст. кас.; Г. Боднар, Т. Кучмій і С. Новак, контрольори; Д. Патиґа і С. Скробач, доз. хорих; І. Демкар, господар; Н. Ковтун і Н. Стрілець, хорунжі; С. Скленович, начальник; С. Скленович, І. Падучак і М. Гаврилів, мировий суд. Мітінґи відбувають ся кождої неділі по першім під ч. 174 Джосеф Ст., коло Насав Ст. — П. Макогон, секр.

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі”, редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєть ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободі” належить замовляти лише те, що „Свобода” оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

Адм. „Свободи”.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ВИКАЗ

убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у теперішній війні.

СКОРОЧЕНЯ:

п. == піхота (інфантерія)
стр. == стрільці (єґри)
у. == улани
д. == драгони
а. == артилерія (полева)
а. кн. == артилерія кінна
а. гір. == артилерія гірська
а. кр. == артилерія кріпосна
г. == гавбиці (полеві)
г. т. == гавбиці тяжкі
пн. == піонірн
сап. == сапери
тр. == трен (доставка амуніції і живности)
с. == санітети
л. == ляндвер (піх. красвої оборони)
у. л. == улани ляндвери
а. л. == артилерія ляндвери
з. о. == загальне ополчене (ляндштурм)
ж. == жандармерія
ск. ст. == скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

ЛИСТА УТРАТ Ч. 34
видана 24. жовтня 1914.

РАНЕНІ:

Цучак Стефан, 58 п.
Цимбала Яків, 11 а. кн.
Челепис Стефан, 58 п.
Чемний Александер, 18 стр.
Черненький Казимир, 11 г. т.
Черний Дмитро, 58 п.
Чорний Іван, 58 п.
Чорський, 35 л.
Чорунський Іван, 11 а. кн.
Шпильчак Петро, 58 п.
Юрчило Михайло, 58 п.
Юркевич Дмитро, 58 п.
Юст Александер, 11 а. кн.
Яківчук Никола, 58 п.
Ярий Йосиф, 22 стр.
Яворський Лесь, 58 п.

ПОЛОНЕНІ:

Чмир Григорій, 11 а. кн.

ЛИСТА УТРАТ Ч. 35
видана 25. жовтня 1914.

УБИТІ:

Бабяк Йосиф, 90 п.
Бей Іван, 90 п.
Боярський Йосиф, 90 п.
Вархолій Андрій, 90 п.
Василюшко Іван, 90 п.
Володин Михайло, 90 п.
Герла Іван, 90 п.
Городний Григорій, 90 п.
Горошко Теодор, 90 п.
Гриник Александер, 90 п.
Гриньовський Іван, 90 п.
Ґлова Теодор, 90 п.
Денеґа, 90 п.
Дирда Михайло, 90 п.
Жук, 90 п.
Жук Петро, 90 п.
Качур Іван, 90 п.
Кардинал Михайло, 90 п.
Кашак Іван, 90 п.
Когут Дмитро, 90 п.
Корнтко Михайло, 90 п.
Кость Матвій, 90 п.
Котила Никола, 90 п.
Ковбаса Демян, 90 п.
Козій Михайло, 90 п.
Крупа Кость, 90 п.
Литвин Дмитро, 90 п.
Лупко Петро, 90 п.
Махайський Іван, 90 п.
Максимович Михайло, 90 п.
Милах Петро, 90 п.
Малець Антін, 90 п.
Марийка Теодор, 90 п.
Микула Дмитро, 90 п.
Милюк Никола, 90 п.
Млак Михайло, 90 п.
Миряк Андрій, 90 п.
Напора Дмитро, 90 п.
Назар Ілько, 90 п.
Очковський Андрій, 90 п.
Панасюк Михайло, 90 п.
Пашак Севастіян, 90 п.
Походай Іван, 90 п.
Познанський Володислав, 90 п.
Прусак Теодор, 90 п.
Приндзяк Ілько, 90 п.
Пилип Григорій, 90 п.
Пирка Іван, 90 п.
Скалій Василь, 90 п.
Сойка Іван, 90 п.
Стельмах Теодор, 90 п.
Суль Іван, 90 п.
Татарин Михайло, 90 п.
Тимочко Володимир, 90 п.
Холявинський Михайло, 90 п.
Шимуда Марко, 90 п.
Шкляний Антін, 90 п.
Шляк Павло, 90 п.
Шесняк Адріян, 90 п.
Яцкович Стефан, 90 п.

РАНЕНІ:

Бобрин Александер (кад.), 90 п.
Андрейчик Григорій, 90 п.
Антохів Андрій, 90 п.
Бахта Андрій, 90 п.
Бардаш Никола, 90 п.
Банась Войтко, 90 п.
Банась Іван, 90 п.
Банась Семен, 90 п.
Банько Йосиф, 90 п.
Баран Олекса, 90 п.
Баран Михайло, 90 п.
Барбадин Володимир, 90 п.
Беля Антін, 90 п.
Блакита Іван, 90 п.
Боярський Дмитро, 90 п.
Борщ Іван, 90 п.
Борковський Йосиф, 90 п.
Борсук Іван, 90 п.
Борис Антін, 90 п.
Бошко Максим, 90 п.
Бродович Іван, 90 п.
Буяк Андрій, 90 п.
Букита Стефан, 90 п.
Буковий Йосиф, 90 п.
Буско Іван, 90 п.
Бутрин Яків, 90 п.
Ванкович Роман, 90 п.
Васюта Андрій, 90 п.
Василів Іван, 90 п.
Василюшко Іван, 90 п.
Babрикович Дмитро, 90 п.
Babрикович Василь, 90 п.
Важний Іван, 90 п.
Вербенець Іван, 90 п.
Весоловський Михайло, 90 п.
Вілюш Антін, 90 п.
Вітик Андрій, 90 п.
Войтух Матвій, 90 п.
Войтишин Іван, 90 п.
Волос Михайло, 90 п.
Воробій Никола, 90 п.
Вилишкович Семко, 90 п.
Гайдук Франко, 90 п.
Ганула Антін, 90 п.
Гарасимович Михайло, 90 п.
Гатала Іван, 90 п.
Гаврилець Іван, 90 п.
Головатий Ілько, 90 п.
Голуб Антін, 90 п.
Дедьо Стефан, 90 п.
Дідух Теодор, 80 п.
Доскоч Яким, 90 п.
Дреліх Іван, 90 п.
Дубай Михайло, 90 п.
Дубас Іван, 90 п.
Дубенський Петро, 90 п.
Дуда Михайло, 90 п.
Диль Павло, 90 п.
Жук Дмитро, 90 п.
Жук Михайло, 90 п.
Жукович Іван, 90 п.
Журавель Юрій, 90 п.
Зошняк Петро, 90 п.
Ієкра Яків, 90 п.
Калита Андрій, 90 п.
Камінський Тома, 90 п.
Каргут Войтко, 90 п.
Карманський Михайло, 90 п.
Карванський Андрій, 90 п.
Касіян Василь, 90 п.
Кобилко Андрій, 90 п.
Колачко Іван, 90 п.
Колачко Теодор, 90 п.
Конач Михайло, 90 п.
Коритко Петро, 90 п.
Котовський Дмитро, 90 п.
Красуляк Онуфрій, 90 п.
Кравчук Панько, 90 п.
Кравчик Йосиф, 90 п.
Кревнюк Михайло, 90 п.
Крук Іван, 90 п.
Крупник Іван, 90 п.
Кубас Іван, 90 п.
Кубас Никола, 90 п.
Кубяк Андрій, 90 п.
Кубрак Антін, 90 п.
Кульчицький Василь, 90 п.
Курак Іван, 90 п.
Кузьо Василь, 90 п.
Кузьяр Йосиф, 90 п.
Кузкяр Севастіян, 90 п.
Кузневич Андрій, 90 п.
Кузик Михайло, 90 п.
Козеняк Яків, 90 п.
Лесь Юрко, 90 п.
Лесечко Антін, 90 п.
Лесько Йосиф, 90 п.
Ліскевич Йосиф, 90 п.
Лопушинський Дмитро, 90 п.
Лопушанський Іван, 90 п.
Лупь Маріян, 90 п.
Лучик Іван, 90 п.
Лись Онуфрій, 90 п.
Махайський Іван, 90 п.
Малич Іван, 90 п.
Майкут Михайло, 90 п.
Маркевич Йосиф, 90 п.
Мазурчак Павло, 90 п.
Мелех Іван, 90 п.
Михалик Іван, 90 п.
Мисінський Михайло, 90 п.
Мудрецький Андрій, 90 п.
Назаркевич Іван, 90 п.
Недогода Іван, 90 п.
Нетреба Олекса, 90 п.
Новак Михайло, 90 п.
Новак Василь, 90 п.
Ольшанський Андрій, 90 п.
Ольшовий Михайло, 90 п.
Онушко Іван, 90 п.
Онишак Іван, 90 п.
Палюх Андрій, 90 п.
Партика Іван, 90 п.
Павлик Михайло, 90 п.
Пешко Іван, 90 п.
Петришин Іван, 90 п.
Пікула Іван, 90 п.
Пухальський Антін, 90 п.
Пилип Григорій, 90 п.
Радимський Михайло, 90 п.
Рідкий Михайло, 90 п.
Семчук Василь, 90 п.
Семечко Григорій, 90 п.
Семечко Петро, 90 п.
Семен Антін, 90 п.
Середа Данило, 90 п.
Сивак Антін, 90 п.
Скочилас Франко, 90 п.
Солома (Кубяк) Войтко, 90 п.
Суль Іван, 90 п.
Сурдика Іван, 90 п.
Сурмач Йосиф, 90 п.
Сурняк Іван, 90 п.
Сус Іван, 90 п.
Татарин Петро, 90 п.
Терлецький Іван, 90 п.
Ткач Франко, 90 п.
Труш Никола, 90 п.
Федак Іван, 90 п.
Федеркевич Михайло, 90 п.
Федорий Гринько, 90 п.
Філь Василь, 90 п.
Хадор Михайло, 90 п.
Ходань Іван, 90 п.
Хомищин Лука, 90 п.
Хомиця Олекса, 90 п.
Худій Прокіп, 90 п.
Чайка Андрій, 90 п.
Чайка Іван, 90 п.
Чапля Іван, 90 п.
Чоган Федько, 90 п.
Чіп Андрій, 90 п.
Чир Іван, 90 п.
Шафран Петро, 90 п.
Шалай Йосиф, 90 п.
Шаланський Михайло, 90 п.
Шаланський Тома, 90 п.
Шавара Мартин, 90 п.
Шевчик Гнат, 90 п.
Шевчик Яків, 90 п.
Шеверняк Станислав, 90 п.
Шумський Дмитро, 90 п.
Шиманський Петро, 90 п.
Шимечко Стефан, 90 п.
Юркевич Антін, 90 п.
Юркевич Антін, 90 п.
Юркевич Йосиф, 90 п.
Якимович Семен, 90 п.
Якубовський Семен, 90 п.
Ярема Андрій, 90 п.

ПОЛОНЕНІ:

Глушко Іван, 90 п.
Гончаковський Володимир, 90 п.
[illegible] Іван, 90 п.
Дзьоба Михайло, 90 п.
Женюх Іван, 90 п.
Качмарський Іван, 90 п.
Калина Іван, 90 п.
Кобилюх Василь, 90 п.
Кокот Андрій, 90 п.
Ковалик Антін, 90 п.
Кушай Петро, 90 п.
Ладубець Михайло, 90 п.
Леговит Кіндрат, 90 п.
Лобаз Михайло, 90 п.
Мавчак Кароль, 90 п.
Мельник Юрко, 90 п.
Наконечний Олекса, 90 п.
Онишко Данько, 90 п.
Пелех Гнат, 90 п.
Пешко Іван, 90 п.
Походай Андрій, 90 п.
Рудний Іван, 90 п.
Самагальський Андрій, 90 п.
Скалій Іван, 90 п.
Форемний Іван, 90 п.

ЛИСТА УТРАТ Ч. 36
видана 26. жовтня 1914.

УБИТІ:

Бранлович Семен, 15 п.
Василин Василь, 28 а.
Волошин Олекса, 13 стр.
Голда Іван, 20 п.
Гриндзь Василь, 13 стр.
Гудима Йосиф, 13 стр.
Іванейко Іван, 13 стр.
Квіт Дмитро, 13 стр.
Коваль Никола, 13 стр.
Кравчик Войтко, 13 стр.
Маленцевич Дмитро, 13 стр.
Мавковський Рудольф, 13 стр.
Марчак Петро, 13 стр.
Маркович Антін, 13 стр.
Олеськів Фелікс, 13 стр.
Семчак Теодор, 13 стр.
Швець Василь, 13 стр.

РАНЕНІ:

Баран Петро, 9 д.
Біла Емануїл, 13 стр.
Бурак Дмитро, 13 стр.
Войтович Антін, 13 стр.
Войтович Йосиф, 57 п.
Волинський Евген, 25 стр.
Вишинський Никола, 13 стр.
Гамуда Мартин, 13 стр.
Гозин Никола, 13 стр.
Грициняк Кость, 8 д.
Гупул Дмитро, 13 стр.
Гуляк Михайло, 13 стр.
Гулійчук Данило, 13 стр.
Денис Григорій, 13 стр.
Лізач Никола, 13 стр.
Дмитришин Йосиф, 28 а.
Дума Теодор, 13 стр.
Каракула Никита, 13 стр.
Ключковський Теодор, 13 стр.
Коцан Никола, 13 стр.
Коцюба Андрій, 13 стр.
Коцур Іван, 13 стр.
Команьковський Василь, 13 стр.
Коруд Андрій, 13 стр.
Креіло Василь, 13 стр.
Кутник Мартин, 45 п.
Кузьо Михайло, 45 п.
Кузів Никола, 13 стр.
Левицький (рах. підофіц.), 45 л.
Лущак Едвард, 5 у.
Малендевич Дмитро, 13 стр.
Мозняр Лукіян, 13 стр.
Пєтрів Дмитро, 13 стр.
Покривка Лука, 13 стр.
Прусак Василь, 45 п.
Писарчик Павло, 57 п.
Рочко Василь, 13 стр.
Рокош Йосиф, 13 стр.
Романишин, 8 л.
Сарвас Василь, 13 стр.
Секула Михайло, 13 стр.
Стахович Іван, 13 стр.
Стадницин Петро, 13 стр.
Федорів Іван, 45 п.
Ялоха Іван, 13 стр.
Ялоха Яків, 13 стр.
Янків Василь, 13 стр.

ЛИСТА УТРАТ Ч. 37
видана 27. жовтня 1914.

УБИТІ:

Андронік Василь, 9 д.
Бонах Іван, 17 л.
Барабан Никола, 19 л.
Войнар Михайло, 17 л.
Волошин Антін, 17 л.
Винничук Василь, ж.
Габрих, 13 у.
Ґула Мартин, 19 л.
Дубовий Іван, 19 л.
Дворянин Роман, 19 л.
Залуський Володислав, 19 л.
Зарий Михайло, 13 у.
Ігнатюк Стефан, 9 д.
Камінський Стефан, 13 у.
Караба Григорій, 19 л.
Клецан Казимир, 19 л.
Ключник, 13 у.
Косар Іван, 45 п.
Копюба Фелікс, 17 л.
Красилович Никола, 19 л.
Кузьма Петро, 19 л.
Лазар Петро, 19 л.
Лазар Йосиф, 9 д.
Лукашевський, 13 у.
Мрикало Никола, 19 л.
Наконечний Петро, 13 у.
Олійник Іван, 13 у.
Островський Іван, 17 л.
Патчак Михайло, 19 л.
Півторак Петро, 13 у.
Самокищук Іван, ж.
Семенович Михайло, 19 л.
Сойка Іван, 19 л.
Сорока Роман, 19 л.
Стефуник Іван, 9 д.
Сучаван Петро, 9 л.
Хара, 17 л.
Харачко Іван, 19 л.
Хитрйня Семен, 19 л.
Цап Прокіп, 19 л.
Якимюк Никита, 9 л.
Ящук, 13 у.
Яворенко Василь, 9 л.

РАНЕНІ:

Барабаш Юліян (кад.), 24 п.
Антонюк Стефан, 9 д.
Антошків Михайло, 19 л.
Анущак Петро, 9 д.
Бабюк Іван, 17 л.
Бачинський Вінцентій, 45 п.
Балабан Лев, 13 у.
Балабан Стефан, 9 л.
Баран Йосиф, 17 л.
Бажант Василь, 13 у.
Берегюк Михайло, 19 л.
Безнятий Семен, 19 л.
Біліньский Іларій, 9 л.
Білокопитюк Олекса, 9 д.
Бойко Мартин, 13 у.
Борис Никола, 45 п.
Бурович, 13 у.
Відух Йосиф, 17 л.
Віковал Дмитро, 9 л.
Віщук Іван, 9 д.
Возняк Лука, 45 п.
Ганчик Олекса, 9 д.
Ганус Йосиф, 45 п.
Гасюк Василь, 9 д.
[illegible] Никола, 9 л.
Гец, 13 у.
Громяк Панько, 13 у.
Гринчишин Дмитро, 19 л.
Ґунало Іван, 19 л.
Ґермак Семен, 13 у.
Грабас, 13 у.
Григорійчук Стефан, 9 д.
Ґриґус, 13 у.
Ґриґус Іван, 13 у.
Данкович, 13 у.
Дяконюк Стефан, 9 д.
Дючко Роман, 19 л.
Добуш Никола, 19 л.
Доганюк Стефан, 9 д.
Зварич, 13 у.
Звір Луць, 19 л.
Іваньків Петро, 19 л.
Камнан Теодор, 9 д.
Карчев (н) Юрко, 17 л.
Карп Ілько, 9 д.
Катарина Никола, 19 л.
Казановський, 13 у.
Кіс, 13 у.
Клим Стефан, 9 д.
Когут, 13 у.
Колодка Петро, 17 л.
Колодій Іван, 19 л.
Корнінський, 13 у.
Корнелюк Василь, 19 л.
Косінський Іван, 13 у.
Костан Ілько, 9 д.
Костина, 13 у.
Ковальчик Іван, 45 п.
Ковальчиковський, 13 у.
Кроткевич, 13 у.
Кривокульський Петро, 19 л.
Кулина Семен, 19 л.
Лабуда Антін, 17 л.
Лукач Антін, 9 д.
Марцінишин, 13 у.
Маркевич, 13 у.
Марисюк Іван, 19 л.
Мельнишин, 13 у.
Мойсюк Іван, 9 д.
Мончук Василь, 19 л.
Москалюк Юрко, 9 д.
Москалюк Іван, 9 д.
Мотуз Никола, 9 д.
Мушка, 13 у.
Мисько Никола, 45 п.
Опалко Іван, 9 д.
Пальторак, 13 у.
Паращук, 13 у.
Павлишин, 13 у.
Печтюк Василь, 9 д.
Перчик Никола, 9 д.
Погорілець, 13 у.
Покривка Іван, 17 л.
Поліщук Мартин, 19 л.
Попович Ілько, 9 д.
Повіка Андрій, 9 д.
Рунька Григорій, 13 у.
Сахно, 13 у.
Сафтенко Юрко, 9 д.
Сайдак Іван, 17 л.
Самборський, 13 у.
Савчук, 13 у.
Семчук, 13 у.
Семкович Михайло, 45 п.
Сербінський Іван, 45 п.
Семенович Ізидор, 9 д.
Скаловський Іван, 9 д.
Слюсарчук Іван, 17 л.
Счеречинський, 13 у.
Стефанко Василь, 9 д.
Сипко Іван, 19 л.
Тарадайка Василь, 13 у.
Токар Теодор, 45 п.
Труш Михайло, 19 л.
Туник Никола, 9 д.
Федорський, 13 у.
Фігурняк, 13 у.
Филимон Клим, 9 д.
Хомяк Григорій, 24 п.
Хриновський Никола, 19 л.
Цаба Іван, 9 д.
Царик, 13 у.
Цісарчук Дмитро, 45 п.
Ципульський Іван, 17 л.
Цимбала Іван, 9 д.
Челядин Іван, 13 у.
Човник Дмитро, 9 д.
Шостак Захарко, 19 л.
Якубовський Ізидор, 9 д.
Яновський Стефан Фр., 17 л.
Яремко, 13 у.
Яремко, 13 у.
Ярема Никола, 9 л.

ЛИСТА УТРАТ Ч. 38
видана 28. жовтня 1914.

УБИТІ:

Адамський Йосиф, 10 п.
Бабюх Павло, 10 п.
Вала Венедикт, 10 п.
Блонський Михайло, 10 п.

(Дальше буде)